

יכון בקריאת ששה פסוקים אלו שהם כנגד 1 דמילוי יוד דשם ב"ן להשאיר בו הארה מתוספת נשמה של שבת שעברה

א וַיֹּאמֶר יי לְמֹשֶׁה עוֹל לֹת פְּרֹעֶה אָרִי אָנָּה יִקְרִית יִתְּ לְבִיָּה וְיִתְּ לְבָא דְעַבְדוּהִי בְדִיל לְשׂוֹאֵה אֲתִי אֶלֶין בְּיַגְיָהוֹן: ב וּבְדִיל דְתִשְׁתַּעֲי קָדָם בְּרַךְ וּבְרַךְ בְּרַךְ יִתְּ נִסִּין דִּי עַבְדִּית בְּמִצְרַיִם וְיִתְּ אֲתוֹתִי דִי שְׁוִיתִי בְּהוֹן וְתִדְעוֹן אָרִי אָנָּה יי: ג וְאַתָּה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן לֹת פְּרֹעֶה וְאַמְרוּ לִיָּה כְּדָנָן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי עַד אֲמַתִּי מִסְרַב אֶתְּ לְאַתְכַּנְעָא מִן קַדְמִי

י א וַיֹּאמֶר יְדוּהָ אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פְּרֹעֶה כִּי־אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת־לְבוֹ וְאֶת־לֵב עַבְדִּיו לְמַעַן שְׁתִּי אֶתְתִּי אֱלֹה בְּקִרְבּוֹ: ב וּלְמַעַן תִּסְפַּר בְּאָזְנִי בְּנֶךְ וּבֶן־בְּנֶךְ אֵת אֲשֶׁר הִתְעַלְלַתִּי בְּמִצְרַיִם וְאֶת־אֲתִתִּי אֲשֶׁר־שָׁמַתִּי בָם וַיִּדְעֶתֶם כִּי־אֲנִי יְדוּהָ: ג וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־פְּרֹעֶה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְדוּהָ אֱלֹהֵי הָעִבְרָיִם עַד־מָתִי מֵאַנְתָּ

10 (1) The Lord said to Moshe; Come to Pharaoh, for I have hardened his heart and the heart of his subjects, so that I may place these signs of Mine in their midst, (2) And so that you may tell into the ears of your son and your grandson the mockery I made of Egypt, and My signs that I placed among them — that you may know that I am the Lord. (3) So Moshe and Aharon came to Pharaoh and said to him; So said the Lord, the God of the Hebrews: How long will you refuse to humble yourself before Me? Send My people out so that they

RASHI

רש"י

(1) **The Lord said to Moshe; Come to Pharaoh** — *And warn him.* שתי — [The root word שת has a number of different meanings, but here the intention is “set up” or “place.” The י of שתי indicates the first person] — *my placing, i.e., “that I may place.”* (2) **התעללתי** — [When the root word עלל is in the po’el (active) form it

(א) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה בֹּא אֶל פְּרֹעֶה. וְהִתְרָה בוֹ: שְׁתִּי. שִׁמְיִי שְׁאֵשִׁית אָנֹכִי: (ב) הִתְעַלְלַתִּי. שְׁחַקְתִּי כְּמוֹ כִּי הִתְעַלְלַת בִּי. הֵלֵא כְּאֲשֶׁר הִתְעַלַּל בְּהֶם הָאָמֹר בְּמִצְרַיִם וְאִינוּ לְשׁוֹן פּוֹעֵל וּמַעֲלִילִים שְׂאֵם כֵּן הָיָה לוֹ לְכַתּוּב עוֹלְלַתִּי כְּמוֹ וְעוֹלַל לְמוֹ כְּאֲשֶׁר עוֹלְלַת לִי. אֲשֶׁר עוֹלַל לִי: (ג) לְעַנַּת. כְּתַרְגּוּמוֹ לְאַתְכַּנְעָא וְהוּא מְגוֹרַת עֲנִי. מֵאַנְתָּ לְהִיּוֹת עֲנִי וְשָׁפַל

means “act” or “do.” However, when it is in the hitpael (passive) form, as in this case, it means] “I mocked,” such as in the verse “You have been making a mockery (התעללת) of me.” (Numbers 22:29) Similarly, “When he made a laughingstock (התעולל) of them.” (I Samuel 6:6), said in regard to Egypt. However, this is not an expression denoting doing and action, for if so, the Torah should have said עוללתי, as in “Do to them what You have done (עוללת) to me” (Lamentations 1:22); “... which he has done (עולל) to me” (Lamentations 1:12).

(3) **לענת** — **To humble yourself** — [This word is not from the root meaning pain and suffering. Rather, as] the Targum renders it, **לאתכנעא** [meaning humility and submission], It derives from the root עני [poor, wretched, lowly, meek], hence, “you have refused to be

שֶׁלַח עַמִּי וַיִּפְלְחוּן קְדָמַי:
 ד אַרְי אִם סְרִיב אֶתְּ לְשַׁלַּח
 ית עמי הא אנא מייתי מחר
 גובא בתחומך: ה וחפא ית עין
 שמשא דארעא ולא יכול
 למחוי ית ארעא ויכול ית
 שאר שובתא דאשתאר לכון
 מן ברדא ויכול ית כל אילנא
 דאצמח לכון מן חקלא:
 ו וימלון בתיד ובתי כל עבדיך
 ובתי כל מצרים די לא חזו
 אבהתך ואבהת אבהתך מיומא
 דמהויהון על ארעא עד יומא
 הדין ואתפני ונפק מן קדם
 פרעה:

לַעֲנַת מִפְּנֵי שֶׁלַח עַמִּי וַיַּעֲבֹדְנִי: ד כִּי
 אִם־מֵאֵן אַתָּה לְשַׁלַּח אֶת־עַמִּי הַנִּנְי מִבְּיַא
 מִחַר אַרְבֶּה בְּגַבְלֶךָ: ה וְכִסָּה אֶת־עֵין הָאָרֶץ
 וְלֹא יוּכַל לִרְאוֹת אֶת־הָאָרֶץ וְאָכַל אֶת־
 יֵתֵר הַפְּלִטָּה הַנִּשְׁאֶרֶת לָכֶם מִן־הַבֶּרֶד
 וְאָכַל אֶת־כָּל־הָעֵץ הַצֹּמַח לָכֶם מִן־
 הַשָּׂדֶה: ו וּמָלְאוּ בְּתִיד וּבְתֵי כָל־עַבְדֶּיךָ
 וּבְתֵי כָל־מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא־רָאוּ אֲבֹתֶיךָ
 וְאֲבוֹת אֲבֹתֶיךָ מִיּוֹם הַיּוֹתֵם עַל־הָאֲדָמָה
 עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּפֶן וַיֵּצֵא מֵעַם פְּרַעְיָה:

may serve Me! (4) For if you refuse to send My people out, tomorrow I will bring locusts into your border. (5) And they will cover the entire surface of the land, so that you will not be able to see the ground. They will devour everything that survived, which was left to you from the hail. They will consume all the trees which grow for you in the field. (6) They will fill your houses and the houses of all your servants and the houses of all of Egypt, such as your fathers and your fathers' fathers have never seen such a thing since the day that they were on earth until this very day. And he turned and left Pharaoh.

RASHI

רש"י

meek and humble before Me." (5) **The entire surface of the land** —[עין] *can mean appearance or facade, hence* "The surface of the earth." **So that you will not be able [to see]** — [This does not refer only to Pharaoh, but to everyone, i.e.,] anyone looking [will not be able] to see the ground. [The text does not specify who will not be able to see, because] the Torah speaks in a brief manner.

מפני: (ה) את עין הארץ. את מראה הארץ: ולא יוכל וגו'. הרואה לראות את הארץ ולשון קצרה דברי:

PROPHETS Jeremiah 46

נביאים ירמיה פרק מו

יג הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְדֹוֹה אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנְּבִיא לְבֹא יג פתגם נבואה דמליל יי עם
 (13) The word that the Lord spoke to Yirmiyahu the prophet, how

יְרִמְיָה נְבִיא לְמִיתִי
 נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶכָא דְבָבֶל
 לְמַמְחֵי יַת אַרְעָא דְמִצְרַיִם:
 יד חוּוּ בְמִצְרַיִם וּבְסָרוּ בְּמִגְדוֹל
 וּבְסָרוּ בְּמַפֶּס וּבַתְּחַפְנַחַס אֲמָרוּ
 אֲוֹדְרוּ וְאַתְקִינוּ לָךְ אֲרִי קְטִילַת
 חֲרָפָא סַחְרָנָךְ: טו מָא דִּין
 אַתְּבְרוּ גְבַרְךָ וְלֹא יְכִילוּ
 לְמִיקָם אֲרִי יי תְּבַרְיִנוּן:
 טז אֶסְגִּיאֻוּ מִתְּקַלְיָהוֹן אָף
 אֲשַׁתְּמַעוּ גְבַר לְחַבְרִיָּה וַיִּמְרוּן
 קוּמוּ וּנְתוּב לְעַמְנָא וְלְאַרְעָא
 יְלֻדוּתְנָא מִן קֳדָם חֲרָפָא
 דְּסַנְאָה דְּהִיא כְּחַמְר מְרוּיָא:
 זז זְמִינֻוּ לְתַמְן פְּרַעָה מֶלֶכָא דְּמִצְרַיִם
 דְּסַגִּיאִין אַתְּרַגוּשְׁתִּיהָ מְעַדִּי זְמַנָּיא:
 יח קִים אֲנָא אֲמַר מֶלֶכָא יי
 צְבָאוֹת שְׁמִיָּה אֲרִי כְּמָא דִּי־צִיב פְּתַגְמָא
 דְּתַבּוּר בְּטוּרִיא וּכְכַרְמֶלָא בְּיַמָּא
 כֵּן יִיתִי תְּבִרִיָּה:

נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל לְהַכּוֹת אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם:
 יד הַגִּידוּ בְּמִצְרַיִם וְהַשְׁמִיעוּ בְּמִגְדוֹל וְהַשְׁמִיעוּ בְּנֶף
 וּבַתְּחַפְנַחַס אֲמָרוּ הַתִּיצֵב וְהִכֵּן לָךְ כִּי־אָכְלָה חֲרָב
 סְבִיבְךָ: טו מִדּוּעַ נִסְחַף אֲבִירֶיךָ לֹא עָמַד כִּי יְדוּהָ
 הִדְפּוּ: טז הַרְבֵּה כּוֹשֵׁל גַּם־נָפַל אִישׁ אֶל־רַעְוָהוּ
 וַיֵּאמְרוּ קוּמָה וּנְשַׁבֵּה אֶל־עַמְּנוּ וְאֶל־אֶרֶץ
 מוֹלְדֹתֵנוּ מִפְּנֵי חֲרָב הַיּוֹנָה: יז קְרָאוּ שֵׁם פְּרַעָה
 מֶלֶךְ־מִצְרַיִם שְׁאוֹן הָעֵבִיר הַמוֹעֵד: יח חִי־אֲנִי
 נְאֻם־הַמֶּלֶךְ יְדוּהָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ כִּי כְּתַבּוּר בְּהָרִים
 וּכְכַרְמֶל בַּיָּם יָבוֹא:

יז זְמִינֻוּ לְתַמְן פְּרַעָה מֶלֶכָא דְּמִצְרַיִם דְּסַגִּיאִין אַתְּרַגוּשְׁתִּיהָ מְעַדִּי זְמַנָּיא: יח קִים אֲנָא אֲמַר מֶלֶכָא יי צְבָאוֹת שְׁמִיָּה אֲרִי כְּמָא דִּי־צִיב פְּתַגְמָא דְּתַבּוּר בְּטוּרִיא וּכְכַרְמֶלָא בְּיַמָּא כֵּן יִיתִי תְּבִרִיָּה:

Nevuchadrezzar king of Babylon should come and strike the land of Egypt. (14) Announce in Egypt, and proclaim in Migdol, and report in Nof and in Tachpanches; say, Stand fast, and prepare; for the sword has devoured around you. (15) Why are your mighty men swept away? None of them stood, because the Lord thrust him down. (16) He made many to fall, indeed, one joined the other; and they said, Arise, and let us go again to our own people, and to the land of our birth, from the oppressing sword. (17) They cried there, Pharaoh king of Egypt is but a noise; he has allowed the appointed time to pass. (18) As I live, said the King, Whose name is the Lord of Hosts, Surely as Tavor is among the mountains, and as Carmel is by the sea, it shall come about.

RASHI

רש"י

(14) **Stand fast, and prepare** — *For the war.* (15) **Swept away** — *Your mighty men have been swept away and have slid.* (16) **He made many [to fall]** — *I.e., the Holy One Blessed is He placed many stumbling blocks.* **גם נפל** — *I.e., they joined one another saying "Arise ...".* **חרב היונה** — *The sword of the enemy which intoxicates as יין, wine.* (17) **They cried there** — *They called out in battle.* **שאוֹן** — *Who would raise the sound of his noise.* **He has allowed the appointed time to pass** — *For he had set a time to go out to do battle but in the end didn't go.* (18) **Surely** — *As sure as Tabor is set among the mountains and Mount Carmel by the sea, so, too, it is true that these things will transpire.*

(יד) הַתִּיצֵב וְהִכֵּן לָךְ. לְנֶגֶד הַמֶּלְחָמָה: (טו) נִסְחַף. נִסְחַפּוּ וְהִחְלִיקוּ גְבוּרֶיךָ: (טז) הַרְבֵּה. הַקַּב"ה לוֹ מִכְשׁוֹל: גַּם נָפַל. נִתְקַבְּצוּ אִישׁ אֶל רַעְוָהוּ לֵאמֹר קוּמָה וְכוּ: חֲרָב הַיּוֹנָה. חֲרָב הַשּׁוֹנָא הַמְּשַׁכֵּר כְּמוֹ יַיִן: (יז) קְרָאוּ שֵׁם. הַכְרִיזוּ מִלְחָמָה: שְׁאוֹן. שְׁהִיָּה מְגִבִיָּה קוֹל שְׁאוֹנוֹ: הָעֵבִיר הַמוֹעֵד. שִׁעֵד יוֹם קְבוּעַ לְצֹאת לְמִלְחָמָה וְלֹא יֵצֵא: (יח) כִּי. כְּאִשֶּׁר דָּבַר אֲמַת הוּא שְׁתַּבּוּר קְבוּעַ בְּהָרִים וְהַר הַכַּרְמֶל עַל הַיָּם כֵּן בְּאֲמַת יָבֵא הַדָּבָר:

כתובים משלי פרק יג

Writings Mishlei 13

יח ריש וקלון פורע מוסר ושמר תוכחת יכבד:
 יט תאוה נהיה תערב לנפש ותועבת כסילים סור
 מרע: כ הלון (קרי הולך) את חכמים וחכם (קרי יחכם)
 ורעה כסילים ירוע: כא חטאים תרדף רעה ואת
 צדיקים ישלם טוב: כב טוב ינחיל בני בנים וצפון
 לצדיק חיל חוטא: כג רב אכל ניר ראשים ויש
 נספה בלא משפט:

יח מסכנא ומן ליה צערא מרש
 מרדוּתָא וּדְמִדְהָר בְּמִכְסְנוּתָא
 מִתִּיקָר: יט רְגֵתָא דִּיאִיא
 תְּבַסֵּס נַפְשָׁא וּמְרַחֲקָתָא
 דְּסַכְלֵי פְרִיקָא מִן דִּיעֵתָא:
 כ דְּמַהֲלֵךְ עִם חֲפִימֵי נִתְחַכֵּם
 וּדְמַחְבֵּר לְסַכְלֵי נִבְאֵשׁ לִיה:
 כא לְחֻטְאֵי תְרַדֵּף בִּישָׁתָא
 וְצַדִּיקֵי יִשְׁתַּלְמֹון טְבֵתָא:
 כב גְּבֵרָא טָבָא מוֹרִית לְבָנֵי
 בְּנוֹהֵי וּמִתְנַטֵּר לְצַדִּיקָא עוֹתְרִיהָ דְחֻטְאָה: כג רַבָּא אָכִיל אֶרֶע לְמִסְכְּנָא וְאִית גְּבֵרָא מִתְנַגֵּד בְּלֵא דִּינָא:

(18) Poverty and shame befall the one who refuses discipline; but he who heeds reproof shall be honored. (19) A desire fulfilled is sweet to the soul; and it is abomination to fools to depart from evil. (20) He who walks with wise men shall become wise; but a companion of fools will be broken. (21) Evil pursues sinners; but to the righteous good shall be repaid. (22) A good man leaves an inheritance to his grandchildren; but the wealth of the sinner is hidden away for the righteous. (23) Much food is in the well-tilled acre of the poor; but sometimes ruin comes because of lack of judgment.

RASHI

(18) ריש וקלון — Poverty and shame comes upon one who spurns discipline. (19) A desire fulfilled — When the desire of one is fulfilled it is sweet to his soul [and therefore "It is abomination to fools to depart" from them]. (20) A companion of fools — One who befriends fools. ירוע — will be broken. (21) Evil pursues — Those very evils [which he had done]. (22) A good man leaves an inheritance — Of his merit. חיל — money. (23) Much food — I.e., much Torah comes to the world through [those who are still poor in Torah knowledge, i.e.,] those pupils whose teachers learn from their debate. ניר — An expression of plowing. But sometimes ruin comes — But there are many who perish from the world because they don't do justice.

רש"י

(יח) ריש וקלון. דלות וחרפות באין על פורע מוסר:
 (יט) תאוה נהיה. כשבאה האותו של אדם היא
 ערבה לנפשו: (כ) ורעה כסילים. המתחבר
 לכסילים: ירוע. ירוץ: (כא) חטאים תרדף. אותם
 רעתם: (כב) טוב ינחיל. את זכותו: חיל. ממוון:
 (כג) רב אכל. הרבה תורה בא לעולם על ידי
 התלמידים שרבותיהם למדין מתוך פלפולים: ניר.
 ל' חרישה: ויש נספה. ויש הרבה מהם שקלים מן
 העולם בשביל שאין עושין משפט:

Mishnah Pe'ah, chapter 6

משנה פאה פרק ו

(1) The School of Shammai say that a בית א בית שמאי אומרים, הבקר לעניים, הבקר. ובית
 רבנו עובדיה מברטנורא

א בית שמאי אומרים הבקר לעניים. מי שהפקיר לעניים ולא לעשירים, דין הפקר יש לו ופטור מן המעשר, דכתיב

renunciation of ownership [of one's produce] in favor of the poor is [a] valid [renunciation and is therefore exempt from *ma'aser* and the poor man's gifts]; but the School of Hillel say that it is not ownerless unless the renunciation is also made in favor of the rich [i.e., he declares the produce completely ownerless], as in the case of *shemittah* [where the produce is ownerless regarding all

people]. If all the sheaves in a field are a *kav* each in quantity, and one comprises four *kav* and he forgot that one: The School of Shammai say; It is not considered *shikchah* [since it comprises four *kav* it is to be regarded as a sheaf from which four smaller sheaves of one *kav* each could be made; and according to the School of Shammai (as per Mishnah 5), only three sheaves belong to the poor, but not four. Similarly, it would not be considered *shikchah* in a field in which all the sheaves were two *kav* each in size and the forgotten sheaf was eight *kav*]; but The School of Hillel say that it is deemed *shikchah* [i.e., we do not view it as four separate one-*kav* sheaves]. (2) If a sheaf is [picked up by the owner in order to take it to town and then he] left [it] near a stone fence [i.e., stones piled upon one another without cement] or near a stack [of grain] or near oxen or [field] implements, The School of Shammai say it is not deemed *shikchah* [since he already took possession of it]. The School of Hillel say that [since he had placed it near something fixed, therefore, it is considered as though he changed his mind from his first intention (See Rabbi Akiva Eiger) and it is as though he had not picked it to bring it to the city and therefore when he now forgets it,] it is deemed *shikchah*. (3) [A sheaf which was not picked] at the beginning of a row: The sheaf opposite it, in the parallel row proves [whether it was forgotten, or not (see Mishnah 4)]. If [the owner] picked up a sheaf with the intention of bringing it to the city and [then put it down and] forgot it, [here, unlike the case in the previous Mishnah, where he had placed it next to a fixed item,] all [even the School of Hillel] agree that [since he already took possession of it,] it is not

רבנו עובדיה מברטנורא

בלקט ופאה (ויקרא יט) לעני ולגר תעזוב אותם, מזה תלמוד לומר תעזוב אותם, למד על עזיבה אחרת דהיינו הפקר שהיא כוז, מזה זו לעניים ולא לעשירים אף מה שנאמר במקום אחר, לעניים ולא לעשירים: אף לעשירים כשמתה. דכתיב (שמות כג) והשביעית תשמטנה ונטשתה, מזה תלמוד לומר ונטשתה, למד על נטישה אחרת דהיינו הפקר שהיא כשביעית, מזה שביעית לעניים ולעשירים אף הפקר לעניים ולעשירים: ב לגפה. גדר אבנים סדורות זו על זו בלא טיט: ולכלים. כלי המחרישה: בית שמאי אומרים אינו שכחה. פלוגתיהו דבית שמאי ובית הלל בעומר שהחזיק בו להוליכו לעיר ונתנו בצד הגפה או בצד הגדיש ושכחו שם, שבית שמאי אומרים אינו שכחה שהרי זכה בו: ובית הלל אומרים שכחה. והא דתנן לקמן במתניתין העומר שהחזיק בו להוליכו לעיר ושכחו מודים בית הלל לבית שמאי שאינו שכחה, זהו כשלא הניחו אצל הגפה או אצל הגדיש. פירוש אחר בית שמאי אומרים אינו שכחה, אפילו בעומר שלא החזיק בו כלל לא הוי שכחה, דהואיל והניחו אצל דבר המסויים עתיד לזכרו, ובית הלל אומרים שכחה כל זמן שלא החזיק בו, ומודים בית הלל שאם החזיק בו ואחר כך שכחו שאינו שכחה כדאמרין בסמוך: ג ראשי שורות העומר שכנגדו

הלל אומרים, אינו הפקר, עד שיפקר אף לעשירים כשמתה. כל עמרי השדה של קב קב ואחד של ארבעת קבין ושכחו, בית שמאי אומרים, אינו שכחה. ובית הלל אומרים, שכחה: ב העמר שהוא סמוך לגפה ולגדיש, לבקר ולפלים, ושכחו, בית שמאי אומרים, אינו שכחה. ובית הלל אומרים, שכחה: ג ראשי שורות, העמר שכנגדו מוכיח. העמר שהחזיק בו להוליכו אל העיר, ושכחו, מודים שאינו

deemed *shikchah*. (4) These are considered to be the beginnings of the rows: If two men [standing back to back and facing the opposite ends of a field] begin [to gather] from the middle of a row, one facing [and proceeding] northwards and the other southwards and they forgot [some sheaves] either in front of them [i.e., after they began, they skipped one] or behind them [i.e., they each started and forgot the middle one between them], then those left in front of them are deemed *shikchah*, [since it is properly deemed, “You must not go back to get it,” (Deuteronomy 24:19)] but those left behind them, are not deemed *shikchah* [since each counted on the other to harvest the middle sheaf, it is not deemed, *lit.* “And you forgot” (ibid.)]. [Referring to the previous Mishnah and explaining the case of, “The sheaf opposite it, in the parallel row proves.”] If [a field has 100 sheaves in rows of ten, ten sheaves going north to south and ten going east to west and] an individual begins from the beginning of the row [i.e., the northeast corner] and he forgot [some sheaves] either in front of him [i.e., he left over the last sheaf in the first row, which is the southeast corner] or behind him; those in front of him are not deemed *shikchah*, [since his intention may have been to leave the tenth sheaf of each row and collect it later as a row from east to west hence, “The sheaf opposite it, in the parallel row proves whether or not it was forgotten”], whereas those [sheaves] behind him are deemed *shikchah*; for this comes under the category of “You must not go back [to get it].” This is the general rule: Anything that can be said to fall under the law “You must not go back [to get it]” is deemed *shikchah*; but that to which the principle of “You must not go back” cannot be applied [such as in our previous case, where he now collects it from another direction and thus, does not turn back] is not deemed *shikchah*. (5) Two sheaves [left lying together] are deemed *shikchah*, but three are not deemed *shikchah* [rather, they are considered a stack (Melekheth Shlomoh)]. Two bundles of olives or carobs [left lying] are deemed *shikchah*, but three are not deemed *shikchah*. Two flax-stalks are deemed *shikchah*, but three are not deemed

שְׂכָחָה: ד וְאֵלוּ הֵן רֵאשֵׁי שׁוּרוֹת. שְׁנַיִם שֶׁהִתְחִילוּ מֵאֲמֻצֵּעַ הַשׁוּרָה, זֶה פָּנָיו לְצָפוֹן וְזֶה פָּנָיו לְדָרוֹם, וְשָׂכְחוּ לְפָנֵיהֶם וְלֵאחֲרֵיהֶם, אֶת שְׂלֵפְנֵיהֶם שְׂכָחָה, וְאֵת שְׂלֵאחֲרֵיהֶם אֵינּוּ שְׂכָחָה. יַחֲדֵי שֶׁהִתְחִיל מֵרֵאשׁ הַשׁוּרָה, וְשָׂכְחוּ לְפָנָיו וְלֵאחֲרָיו, שְׂלֵפְנָיו אֵינּוּ שְׂכָחָה, וְשְׂלֵאחֲרָיו שְׂכָחָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּבֵל תְּשׁוּב. זֶה הַכֶּלֶל, כָּל שֶׁהוּא בְּבֵל תְּשׁוּב, שְׂכָחָה. וְשֵׂאֵינוּ בְּבֵל תְּשׁוּב, אֵינּוּ שְׂכָחָה: ה שְׁנֵי עֲמָרִים, שְׂכָחָה, וְשִׁלְשָׁה אֵינָן שְׂכָחָה. שְׁנֵי צְבוּרֵי זֵיתִים וְחֲרוּבִין, שְׂכָחָה, וְשִׁלְשָׁה אֵינָן שְׂכָחָה. שְׁנֵי הֲצִנֵּי פֶשֶׁתָן, שְׂכָחָה, וְשִׁלְשָׁה אֵינָן שְׂכָחָה. שְׁנֵי

רבנו עובדיה מברטנורא

מוכּיח. לקמן בסמוך מפרש לה: ד שנים שהתחילו מאמצע שורה. של עמרים זה הפך פניו לצפון וזה הפך פניו לדרום: ושכחו לפניהם. לאחר שהתחילו לעמר דלגו עומר ושכחוהו הוי שכחה, דקרינן ביה לא תשוב לקחתו (דברים כד), ולאחריהם אינו שכחה. אם כשהפכו פניהם זה לצפון וזה לדרום והתחילו לעמר נשאר עומר אחד ביניהם ושכחוהו: אינו שכחה. לפי ששניהם סמכו זה על זה ומתוך כך נשכח: יחיד שהתחיל מראש השורה. השתא מפרש להא דתנן לעיל ראשי שורות העומר שכנגדו מוכיח, כגון שיש כאן עשר שורות של עשרה עשרה עמרין מסודרין בשורות מצפון לדרום, והתחיל לעמר בראש שורה אחת, ושכח עומר אחד לאחרי הוי שכחה. כיון שעבר ממנו ועמר עומר הסמוך לו קרינן ביה לא תשוב לקחתו, אבל אם שכח עומר אחד או שנים בסוף השורה דהיינו לפניו והניחם, וחזר והתחיל לעמר מתחלת שורה שניה, לא הוי שכחה, דלא קרינן ביה לא תשוב, שאני אומר דעתו לעשות שורה אחרת מאותם שהניח ממזרח למערב, והיינו דתנן העומר שכנגדו מוכיח, שהעומרים [של] שורות אחרות מוכיחים על אלו שהניח שלא שכח, שראויין להתחשב עמהן בשורה אחרת: ה הוצני פשתן. כמו שנעקף הפשתן מן השדה נקרא

shikchah. Two berries are deemed grape *leket*, but three are not deemed grape *leket*; two stalks of grain are deemed *leket*, but three are not deemed *leket*. All these [rulings] are according to the School of Hillel [since the verse states “You must leave them for the **poor** and the **convert**,” (Leviticus 19:10) meaning, the first for the poor and the second for the convert, i.e., two]. However regarding all of them the School of Shammai say; that three [that are left] belong to the poor, and four belong to the owner [since another verse states “It must be left for the **stranger**, the **orphan**, and the **widow**” (Deuteronomy

24:19) hence, three are left]. (6) If a sheaf of two *se'ah* [twelve *kav*] was forgotten, it is not deemed *shikchah* [since the verse states “You must not go back to get it,” (ibid.) meaning a sheaf which one can lift up onto his shoulder at one go, excluding a sheaf of two *se'ah* which is more like a stack]. If two sheaves that together comprise two *se'ah* [were forgotten], Rabban Gamliel says; They belong to the owner, but the Sages say; They belong to the poor. Rabban Gamliel said [to them]: Does the greater number of sheaves strengthen or weaken the rights of the owner? They replied; His rights are strengthened [since we learned in the previous Mishnah “Two sheaves are deemed *shikchah*, but three are not deemed *shikchah*], then he [Rabban Gamliel] said to them: Therefore, if one sheaf of two *se'ah* is not deemed *shikchah*, then how much more so should be the case of two sheaves that together contain two *se'ah*? They replied: Not so. If you said so [that it is not *shikchah*] in the case of one sheaf [of two *se'ah*, to which we agreed, that is] because it is large enough to be considered a stack; however, are you going to argue the same in the case of two sheaves which are small individual bundles? [And each individual bundle is deemed *shikchah*.] (7) If standing grain [the laws of *shikchah* apply to standing stalks of grain forgotten to be cut, as well as cut sheaves, forgotten to be collected] that contains two *se'ah* was forgotten [to be cut], it is not deemed *shikchah*; if it does not contain two *se'ah* now, but [in a fruitful year] was fit to yield two *se'ah*, even if it

רבנו עובדיה מברטנורא

הוצני שעומד כמו הוצין: שני גרגרים. ענבים: אלו כדברי בית הלל. וטעמייהו משום דכתיב (ויקרא יט) לעני ולגר תעזוב אותם, חד לעני וחד לגר הרי שנים, ובית שמאי אמרי שלשה לעניים וארבעה לבעל הבית, דכתיב (דברים כד) לגר ליתום ולא למנה יהיה, הרי שלשה לעניים: ו העומר שיש בו סאתים אינו שכחה. דכתיב (שם) לא תשוב לקחתו. עומר שאתה יכול להגביה כולו כאחת ולשאת אותו על כתפו, יצא זה של סאתים שאי אתה יכול להגביהו כולו כאחת: אמרו לו יפה כחו. כדאמרין שנים שכחה שלשה אינן שכחה: לא אם אמרת בעומר אחד שהוא כגדיש. דין הוא שעומר אחד שיש בו סאתים לא יהיה שכחה, מפני שהוא כגדיש ואין שייך שכחה בגדיש: תאמר בשני עומרים. שהם כמו שאר עמרים קטנים: ככריכות. כאגודות קטנות: ז קמה שיש בה סאתים ושכחה אינה שכחה. דילפינן שכחת קמה משכחת עומר, מה עומר שיש בו סאתים אינו שכחה, אף קמה שיש בה סאתים אינה שכחה, ושכחת קמה לפינן לה מקרא, דכתיב (שם) ושכחת עומר בשדה, לרבות שכחת קמה: טופח. מין קטנית דק מאד וקורין לו בערבי

גרגרים, פרט, ושלשה אינן פרט. שני שבליים, לקט, ושלשה אינן לקט. אלו כדברי בית הלל. ועל כלן בית שמאי אומרים, שלשה לעניים, וארבעה לבעל הבית: ו העומר שיש בו סאתים, ושכחו, אינו שכחה. שני עמרים ובהם סאתים, רבן גמליאל אומר, לבעל הבית. וחקמים אומרים, לעניים. אמר רבן גמליאל, וכי מרב העמרים יפי כח של בעל הבית או הורע כחו. אמרו לו, יפי כחו. אמר להם, ומה אם בזמן שהיה עמר אחד ובו סאתים ושכחו, אינו שכחה, שני עמרים ובהם סאתים, אינו דין שלא יהא שכחה. אמרו לו, לא. אם אמרת בעומר אחד שהוא כגדיש, תאמר בשני עמרים שהן ככריכות: ז קמה שיש בה סאתים, ושכחה, אינה שכחה. אין בה סאתים, אבל היא ראויה

was [similar looking to] *tofach* an inferior kind of stalk, [i.e., they were wind blasted and do not contain two *se'ah*], it is regarded as a [full] yield of [normal] barley [and are not deemed *shikchah*]. (8) Standing grain [which was not forgotten] can save [from being regarded as *shikchah*] a sheaf [lying nearby] and other standing grain [connected at the bottom, which have been forgotten, and when he comes to cut the stalk he reminds himself

of these, the reason being since the verse states "When you reap the harvest in your field and forget a sheaf," the verse only refers to a forgotten sheaf surrounded by harvested grain and not a forgotten sheaf surrounded by standing stalks and certainly not forgotten standing stalks surrounded by other standing stalks]. The sheaf [which was not forgotten], however, cannot save either another sheaf or standing grain [which were forgotten even if lying nearby]. Which standing grain can save the sheaf [or stalk]? Whatever is not *shikchah*, even though it is a single stalk. (9) A *se'ah* of plucked grain and a *se'ah* of unplucked grain [which were close to each other and which were forgotten] and the same applies to fruit trees, garlic and onions [where a *se'ah* had been picked and another *se'ah* had not, or in the case of garlic and onions a *se'ah* of each had been picked, they nevertheless,] cannot be combined together [for the purpose of exempting them from *shikchah*] by counting them as two *se'ah*. Rather [they are *shikchah* and] they must be left for the poor. Rabbi Yose says; If anything that belongs to the poor intervenes, the two cannot be combined together [to make two *se'ah*]; otherwise, they may be so combined [and are exempt from *shikchah*; the *halachah* does not follow Rabbi Yose]. (10) Grain used for fodder [grain that had been harvested while still moist not yet having

רבנו עובדיה מברטנורא

גילבא דין, ובקמה של שעורים איירי שנשתדפו ונעשו דקות כטופח. ואפילו הכי רואים אותם כאלו הן גסים כשאר שעורים, ואם שנחשוב אותן גסים כשאר שעורים יהיה בהן סאתים, אף על פי שעכשיו שהם שדופות אין בהם סאתים לא הוי שכחה, ואין לפרש דשל טופח ממש יחשבו כאלו הם כשעורים הגסים, אלא בשעורים שנשתדפו ונעשו כטופח, דהכי אמרינן בירושלמי רואים את השדופות כאלו הן מלאות: **ענוה של שעורים**. ענוה בוי"ו כמו ענבה בבי"ת כלומר גרגירי שעורים: **ח הקמה מצלת את העומר**. קמה שלא שכחה שהיתה בצד עומר ששכחו, מצלת על העומר דלא הוי שכחה דכתיב (שם) כי תקצור ושכחת עומר, עומר שסביבותיו קציר הוי שכחה, ולא עומר שסביבותיו קמה: **ואת הקמה**. אם שכח קמה והיו ראשי שבלים שלה מחוברים לקמה אחרת שלא שכחה, זאת הקמה שלא שכחה מצלת על הקמה השכוחה המחוברת אליה ולא הויא שכחה: **העומר אינו מציל**. אם היה עומר שכוח או קמה שכוחה בצד עומר שאינו שכוח, אין העומר שאינו שכוח מציל לא על העומר ולא על הקמה השכוחה: **ט עקורה**. תלושה ושאינה עקורה מחוברת לקרקע, אינן מצטרפין לסאתים, ונימא דלא הוי שכחה, אלא אם שכחן הוי שכחה. ודוקא בשכח שניהם, דאם שכח עקורה ולא שכח שאינה עקורה, היתה שאינה עקורה מצלת על העקורה שאצלה: **וכן באילן**. סאה פירות תלושין אצל סאה מחוברין אין מצטרפין והוי שכחה: **והשום והבצלים**. סאה קמה של שום, וסאה קמה של בצלים, אין מצטרפין לסאתים קמה. אי נמי סאה שום עקור, וסאה שום שאינו עקור, וכן סאה בצלים עקורים, וסאה בצלים שאינן עקורין, אינן מצטרפין: **אם באת**. כגון שיש לקט בין סאה לסאה, וכן בכרם יש פרט בין סאה לסאה, אבל בפירות האילן לא משכחת רשות עני באמצע, דאין לקט ופרט באילן, ואין הלכה כרבי יוסי: **י שנתנה לשחת**. לקצור

לעשות סאתים, אפלו היא של טפה, רואין אותה כאלו היא ענוה של שעורים: **ח הקמה מצלת את העומר ואת הקמה**. העומר אינו מציל לא את העומר ולא את הקמה. איוו היא קמה שהיא מצלת את העומר. כל שאינה שכחה אפלו קלח אחד: **ט סאה תבואה עקורה וסאה שאינה עקורה, וכן באילן, והשום והבצלים, אינן מצטרפין לסאתים, אלא של עניים הם. רבי יוסי אומר, אם באת רשות העני באמצע, אינן מצטרפין, ואם לאו, הרי אלו מצטרפין: י תבואה שנתנה לשחת**

reached its full maturity; it was usually given to cattle] or [grain-stalks] used for binding a sheaf, the same applies to garlic-stalks used for tying other bunches, or tied bunches of garlic and onions, do not come under the law of *shikchah* [these small bundles are afterwards retied into larger bundles; their finishing process is not yet completed, hence they are not yet considered forgotten].

Anything stored in the ground like *luf* [a species of onion whose root is exceedingly bitter] and garlic and onions, Rabbi Yehudah says; They do not come under the category of *shikchah* [i.e., the law of *shikchah* does not apply to edibles that are stored in the ground, since the verse states; “When you reap your harvest in your **field**” (Deuteronomy 24:19) thus excluding that which is not in the open as is one's field]; but the Sages say, the law of *shikchah* does apply to them [when the verse states, “When you reap your **harvest** in your **field**” both the words “**harvest**” and “**field**” imply things that are in the open, thus this is a case where one exclusion directly follows another exclusion and we have a general principle that where one exclusion follows another exclusion it teaches us to include, rather than exclude, thus including things that are stored in the ground]. (11) One who reaps by night and binds sheaves [by night] or one who is blind, is subject to the law of *shikchah* [nighttime or blindness cannot be grouped into the category of things that had been forgotten owing to an outside circumstance]. If he intends to remove only the large ones [intending to come back for the smaller ones], then the law of *shikchah* does not apply. If he says: Behold, I am reaping on the condition that I take afterwards that which I have forgotten; the law of *shikchah* still applies to him [the principle being, if one makes a stipulation which is contrary to that which is written in the Torah, his stipulation is void].

רבנו עובדיה מברטנורא

בעודה לחה להאכיל לבהמה: **לאלומה**. לקצור כדי לאסור בה עומרים אחרים, כמו מאלמים אלומים (בראשית לו). **אגודי השום**. שומין שלקטן כדי לאגוד בה שומים אחרים: **ואגודות השום והבצלים**. אם שכחן אינן שכחה דדרך שומין ובצלים עשושין מהן אגודות קטנות וחוזרים ואגודים בחמש או שש מאלו הקטנות לאגודה אחת ועל אותן הקטנות קאמר דלא הוי שכחה משום דהוי כמעמר למקום שאינו גמר מלאכה דאמרינן לעיל בסוף פרק גדיש, דלא הוי שכחה: **הלוף**. רמב"ם אמר שהוא מין ממיני הבצלים: **רבי יהודה אומר אין להם שכחה**. לכל הטמונים דכתיב שדך, מה שדך בגלוי פרט לטמון: **וחכמים אומרים יש להם שכחה**. כתיב שדך דמשמע גלוי, וכתיב קצירך דמשמע נמי גלוי הוי מיעוט אחר מיעוט, ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות, ומרבינן את הטמון. ופירוש טמון, דבר שהנאכל ממנו הוא טמון תחת הקרקע כמו הצנן והבצל והשום והלפת וכיוצא בהן, ואין הלכה כרבי יהודה: **א"א הקוצר בלילה והמעמר**. בלילה: **והסומא**. בין ביום בין בלילה: **אם היה מתכוין ליטול הגס הגס**. כיון דמתכוין ליטול הגסין אפילו דקין אין להם שכחה: **על מנת מה שאני שוכח אני נוטל יש לו שכחה**. דמתנה על מה שכתוב בתורה ותנאו בטל:

Gemara Berakhot, 6b

גמרא ברכות דף ו' ע"ב

Rabbi Chelbo further said in the name of Rabbi Huna: Whoever partakes of the

ואמר רבי חלבו אמר רב הונא כל הנהנה מסעודת חתן

wedding feast of a bridegroom and does not cheer him, belittles “The five voices” mentioned in the verse: “The voice of joy and the voice of gladness, the voice of the bridegroom and the voice of the bride, the voice of those who say; Give thanks to the Lord of Hosts.” (Jeremiah 33:11) And if he does cheer him what is his reward? — Rabbi Yehoshua ben Levi said: He is privileged to acquire [the knowledge of] the Torah which was given with five voices. For it is said: “And it was on the third day, when it was morning, that there were [קלת — lit. **voices**, i.e., two] thunder and lightning and a thick cloud was on the mountain, and there was a very powerful [קל — **blast** of the *shofar* The [קול — **sound** of the *shofar* grew increasingly stronger; Moshe would speak and God would answer him [בקול] — with a **voice**. (Exodus 19:16-19) But this is not so! For it is written: And all the people saw the [קולות] voices [hence, there are more than five voices]? (ibid. 20:15) — These [קולות] voices were prior to the revelation of the Torah. Rabbi Avahu says [of one who cheers the bridegroom]: It is as if he had sacrificed a thanksgiving-offering. For it is [further] stated [in the verse in Jeremiah]: Bringing thanksgiving-offerings to the Temple of the Lord. Rabbi Nachman bar Yitzchak says [of one who cheers the bridegroom]: It is as if he had restored one of the ruins of Jerusalem. For it is [further] stated [in the verse in Jeremiah]: I will cause the captivity of the Land to return as at first, says the Lord. Rabbi Chelbo further said in the name of Rabbi Huna: If one is filled with the fear of God his words are heard. For it is said: “The end of the matter, all having been heard: fear God, and keep His commandments, for this is the whole of man.” (Ecclesiastes 12:13) What is the meaning of, “For this is the whole of man?” — Rabbi Elazar says: The Holy One, Blessed is He, says: The whole world was created for his sake only. Rabbi Abba bar Kahana says: He is equal in value to the whole world. Rabbi Shimon ben Azzai says: others say, Rabbi Shimon ben Zoma says: The whole world was created to serve Him. Rabbi Chelbo further said in the name of Rabbi Huna: If one knows that his friend is accustomed to greeting him, let him greet him first. For it is stated: “Seek peace and pursue it.” (Psalms 34:15) And if his friend greets him and he does not return the greeting, he is called a thief. For it is stated: “It is you that have eaten up the vineyard; the theft of the poor is in your houses.” (Isaiah 3:14) [And since the poor have nothing to steal

ואינו משמחו עובר בחמשה קולות שנאמר (ירמי' ל"ג) קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול אמרים הודו את ה' צבאות. ואם משמחו מה שכרו אמר רבי יהושע בן לוי זוכה לתורה שנתנה בחמשה קולות שנאמר (שמות י"ט) ויהי ביום השלישי בהיות הבקר ויהי קולות ובקרים וענן כבד על ההר וקול שופר וגומר ויהי קול השופר וגומר והאלהים יענו בקול, איני והכתיב (שם) וכל העם רואים את הקולות. אותן קולות דקודם מתן תורה הוון. רבי אבהו אמר כאלו הקריב תודה שנאמר (ירמי' ל"ג) מביאים תודה בית ה'. רב נחמן בר יצחק אמר כאלו בנה אחת מתרבות ירושלים שנאמר (שם) כי אשיב את שבות הארץ כבראשונה אמר ה'. ואמר רבי חלבו אמר רב הונא כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין שנאמר (קהלת י"ב) סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא וגומר מאי כי זה כל האדם. אמר רבי אלעזר אמר הקדוש ברוך הוא כל העולם כלו לא נברא אלא בשביל זה. רבי אבא בר כהנא אמר שקול זה כנגד כל העולם כלו. רבי שמעון בן עזאי אומר ואמרי לה רבי שמעון בן זומא אומר כל העולם כלו לא נברא אלא לצות לזה. ואמר רבי חלבו אמר רב הונא כל שיודע בחבירו שהוא רגיל לתן לו שלום יקדים לו שלום שנאמר (תהלים ל"ד) בקש שלום וירדפהו ואם נתן לו ולא החזיר נקרא גזלן שנאמר (ישעי' ג') ואתם בערתם

הכרם גזלת העני בבתיכם:

the verse must be referring to one who does
not return his greeting.]

זוהר בא דף ל"ג ע"ב

ויאמר יי אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו וגומר. רבי יהודה פתח ואמר (תהלים פ"ט)
אשרי העם יודעי תרועה יי באור פניך יהלכון כמה אצטריכו בני נשא למיהך בארמי דקדשא בריד
הוא ולמיטר פקודי אורייתא בגין דיובון בה לעלמא דאתי ולשזבא לון מכל קטרוגין דלעילא ותתא
בגין דהא כמה דאשתכחו מקטרגין בעלמא לתתא הכי נמי אשתכחו מקטרגין לעילא דקנימי עליהו
דבני נשא. אינון דעבדין פקודי אורייתא ואזלי בארמא מישר בדחלא דמאריהון כמה אינון סניגורין
דקנימי עליהו לעילא כמה דאת אמר (איוב ל"ג) אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלה וגומר וכתוב
ויחננו ויאמר פדעהו מרדת שחת מצאתי כפר. בגין כך זבאה איהו מאן דנטיר פקודי אורייתא. אומר
ליה רבי תייתא אי הכי אמאי אצטריד הכא מלאך דלחוי סניגוריא עליה דבר נש והא כתיב (משלי ג)
כי יי יהיה ככסף ושמר רגלך מלכד וכתוב (תהלים קכ"א) יי ושמרך מכל רע דהא חמי קדשא בריד
הוא כל מה דבר נש עביר בעלמא הן טב הן רע וכן הוא אומר (ירמיה כ"ג) אם יסתר איש במסתרים
ואני לא אראנו נאם יי. אומר ליה רבי יהודה פלא הכי הוא ודאי אכל הא כתיב (איוב כ"ג) ונע אל עצמו
ואל בשרו. וכתוב ותסייתי בו לבלעו חנם לאחזאה דהא רשו אתמסר לסטר אחרא לקטרגא (ורשו
אתמסר) על מלין דעלמא (למאן דלא אצטריד) ולא תמסרא בידוי. וכל אליו ארחין טמירין קמי
קדשא בריד הוא ולית אנת פדאי למיהך אבתריהו בגין דאינון נמוסין דקדשא בריד הוא בני נשא
לאו אינון רשאין לדקדקא אבתריהו בר אינון זכאי קשום דידעין רזי אורייתא ואזלין בארמא
דחכמתא למנדע אינון מלין סתימי דאורייתא:

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Anthologized

מלוקט

How can a living man complain when he considers the extent to which he has blemished the sign of the holy covenant?! And it goes, without saying, if he violated the prohibition of relations with a married woman or other prohibitions for which the punishment is excision (*karet*). Woe to him! Woe to his soul! In the sign of the covenant, G-d's holy Names are sealed inside and outside. When he blemished it, he corrupted the seal of the King, and it became the Accuser inside, with the snake outside. If he does not repent, he has no share in the World to Come. He will be severely punished for rebelling against G-d's word, blemishing the

מה יתאונן אדם חי בהעלות על לבו כמה פגם באות ברית קדש לא מבעיא אם עבר על איסור ערות אשת איש וכיוצא מאיסורי כרת אוי לו אוי לנפשו ובאות ברית חתום הויה מבפנים ושדי מבחוץ וכשפגם קלקל חותם המלך ונעשה שטן בפנים ונחש בחוץ ואם לא שב בתשובה אין לו חלק לעולם הבא וענש יענש על אשר מרה את פי ה' ופגם בשמות הקדש והמשיך על גופו ונפשו שטן נחש ואין קץ לעונשו ומה גם אם גרם מזלו הרע שהוליד ממזר שאז אף על פי שעשה תשובה גדולה אין לו מנוחה עד שימות הממזר. ה' יצילנו ויזכנו לשוב בתשובה

Holy Names, and drawing the accuser, the snake, upon his body and his soul. There is no end to his punishment. And all the more is this so if his bad fortune caused him to sire a *mamzer*, for then, even if he repents mightily, he has no rest until that *mamzer* dies. May G-d save us

and may we merit repentance. May the verse be fulfilled concerning us, which says: (Isaiah 60:21) “Your people are all righteous; they will inherit the Land forever.” For whoever guards the covenant is righteous.

ויקויים בנו מקרא שכתוב (ישעי' ט) ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ כי השומר ברית הוא צדיק:

Practical Law:

Rambam, Laws of Forbidden Relations, 21

(1) If someone has actual relations with anyone who is forbidden to him, or embraces or kisses in a licentious manner or gets pleasure from physical contact, he is liable to lashes by the decree of the Torah, as it says: “And you must not do any of these abominations,” (Leviticus 18:26) And it says: “No man must come near to ... uncover nakedness.” (Leviticus 18:6) That is, do not come close to things that lead to the uncovering of nakedness. (2) If someone commits any of these practices, he is suspect regarding illicit relations. It is forbidden for a person to gesture with his hands or feet or to wink with his eyes to someone who is forbidden to him, or to laugh or act frivolous with her. It is forbidden even to smell perfume that she is wearing or to gaze at her beauty. One who does this, is liable to flogging of rebellion. One who even gazes at a woman's little finger with the intention of deriving pleasure is considered as though he gazed at the most intimate parts of her body. Even to listen to the voice of a woman who is forbidden to him or to look at her hair is forbidden.

הלכה

הרמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק כא

א כל הבא על ערוה מן העריות דרך איברים או שחבק ונשק דרך תאוה ונהנה בקרוב בשר הרי זה לוקה מן התורה שנאמר לא תעשו מכל חקות התועבות ונאמר (ויקרא י"ח) לא תקרבו לגלות ערוה. כלומר לא תקרבו לדברים המביאין לידי גלוי ערוה: ב העושה דבר מחקות אלו הרי הוא חשוד על העריות. ואסור לאדם לקרוץ בידי וברגליו או לרמוז בעיניו לאחת מן העריות או לשחוק עמה או להקל ראש ואפילו להריח בשמים שעליה או להביט ביופיה אסור. ונמכין המתכוין לדבר זה מכת מרדות והמסתכל אפילו באצבע קטנה של אשה ונתכוין ליהנות כמו שנסתכל במקום התורף ואפילו לשמוע קול הערוה או לראות שערה אסור:

BO FOR MONDAY

TORAH

בא ליום שני

תורה

כיון בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד' דמילוי יוד דשם ב'ין להשאר בו הארה מתוספת הרוח משבת שעברה

וַיֹּאמְרוּ עֲבָדֶי פְּרַעַה לַיהוָה עַד אִמְתֵּי יְהוָה לֵאמֹר לָנָה לְתַקְלָא שְׁלַח יָת גְּבַרְיָא וַיִּפְלְחוּן קַדָּם יְיָ אֱלֹהֵהוֹן הַעַד כַּעַן לֹא יִדְעַת

וַיֹּאמְרוּ עֲבָדֵי פְּרַעַה אֱלֹהֵי עַד־מַתִּי יְהוָה זֶה לָנוּ לְמוֹקֵשׁ שְׁלַח אֶת־הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲבְדוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם הַטֶּרֶם תִּדְעַ כִּי אַבְדָּה

(7) Pharaoh's servants said to him; How long will this be a snare to us? Send out the people that they may serve the Lord their God. Don't you know yet that